

foreslaa nedsat, og jeg maa tilstaa, at efter at have hørt den ærede Ordførers (P. Munch) Tale er jeg tilbøjelig til at tro, at et saadant Udvalg ikke vil faa overvældende stor Betydning udover dette at udtale Ønskeligheden af, at der foretages flere Stikprøver Landet over. Der er ingen Tvivl om, at Overskyldraadets Beretning om Prøvevurderingerne er bleven modtaget med levende Interesse overalt i skattepolitisk interesserede Kredse, og der er heller ingen Tvivl om, at vi have Grund til at være Overskyldraadets taknemmelige for det Arbejde, her er nedlagt, for den Række af Forsøg, der ere gjorte paa at konstatere Muligheden af at udskille den nøgne Jordværdi som Grundlag for en særlig Beskatning, og for de Principper, de Metoder, der ere udkastede, selv om ganske vist det Resultat, man er naaet til, efter min Opfattelse ikke egner sig til at bringe synderlig Klarhed og snarere synes mig at være af noget negativ Karakter. Overskyldraadets har med fuld Føje draget Grænsen skarpt mellem den vurderings-tekniske og den skattepolitiske Side af Sagen og udelukkende beskæftiget sig med den første, søgt at udrede, hvilke praktiske Muligheder der er for at finde den virkelige, nøgne Jordværdi, hvilke Vanskeligheder man staar overfor, og i hvilken Udstrækning det er muligt at overvinde disse Vanskeligheder. Det har været Opgaven; det er det eneste Spørgsmaal, denne Sag drejer sig om. Nu er der vel neppe Tvivl om, at for den, der i en Skat paa den nøgne Jordværdi ser et Hovedmiddel til en social Reform eller i hvert Fald det absolut centrale Punkt i al moderne Skattepolitik, maa Resultatet af Prøvevurderingen betegnes som en Skuffelse, og jeg tager vel neppe fejl i, at i denne Skuffelse ligger et af Motiverne til Ønsket om en nærmere Undersøgelse af hele Forholdet. Resultatet af Overskyldraadets Beretning med det store Bilagsbind er, saavidt jeg kan skønne, at det praktisk set er ganske overordentlig vanskeligt at finde en for alle Landets forskellige Dele ensartet Maade til at udsondre Jordværdien fra de øvrige Værdier, saaledes at man faar nogen Sikkerhed for, at der er gaaet frem efter de samme Principper de forskellige Steder, og at altsaa en Skat vil komme til at ramme nogenlunde ligeligt. Det er et yderst abstrakt Begreb, man her staar overfor, og i Virkeligheden er man efter min Opfattelse, saa snart man helt eller overvejende gaar bort fra de faktisk forefundne Priser ved Køb og Salg, inde paa

saare vanskelige, til Dels ret metafysiske Veje, ude i det tomme Rum, hvor der er et vidt Spillerum for Skøn og Vilkaarlighed. Jeg beder ærede Medlemmer læse nøje igennem Side 41—43 i Overskyldraadets Beretning med alle de mangfoldige Reservationer, Overskyldraadets der tager. Det gør sig i udpræget Grad gældende for Vurderingen af de københavnske Ejendomme, som ogsaa den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (P. Munch) gjorde opmærksom paa, og hvor for øvrigt ogsaa Overskyldraadets selv henviser til, at man vistnok er gaaet noget for vidt med Hensyn til at se bort fra de faktiske Handelspriser i de senere Aar. Paa den anden Side finder jeg dog, at de Vurderinger, her ere foretagne, ere byggede paa et saadant Grundlag, at man ikke ganske kan negligere dem. Jeg er ikke sikker paa, at der ligger nogen metodisk Fejl til Grund. Man er ikke berettiget til at gaa ud fra Priserne, naar Konjunkturerne ere oppe paa Bølgebjergets Top, lige saalidt, som man er berettiget til at gaa ud fra dem i det dybeste af Bølgedalen.

Ogsaa Vurderingen paa Landet synes mig at aabne Adgang for særdeles megen Vilkaarlighed og store Afvigelser paa et rent skønsmæssigt Grundlag. Man har der opstillet de to forskellige Principper, A- og B-Vurdering, som de kaldes. Af dem er den saakaldte A-Vurdering den, der kommer nærmest til Begrebet Jordskyld i den Forstand, hvori det vistnok i Almindelighed tages; men paa den anden Side er den det System, som fjerner sig længst fra de faktisk foreliggende Forhold. Den er i Virkeligheden det mest irrationelle, det, der svæver mest ude i det tomme Rum. Overskyldraadets udtaler selv, at ved A-Vurderingen er man i Virkeligheden „ganske udenfor Begrebet Vurdering“. Hvor kolossalt et Spillerum der er for Vilkaarlighed og Uensartethed i de enkelte Kommuner til Trods for de ensartede Regler, hvorefter man skulde gaa frem, faar man det tydeligste Indtryk af ved at tage to, ligegyldigt hvilke, Kommuner og lægge Resultaterne ved Siden af hinanden. I een Kommune er B-Vurderingen af Landbrugshuse 93 pCt. højere end A-Vurderingen, i en anden 7 pCt. lavere; i een Kommune endgør A-Vurderingen af Bondejord paa 1—12 Tdr. Hartkorn 79 pCt. af Ejendoms-skylden, i en anden 55 pCt. For mig viser dette ikke i og for sig, at Metoderne, Principperne, der ere lagte til Grund, ere forkerte, selv om der maaske kan findes noget at rette i dem; men det viser, hvor